

دستور جلسه:

۱. بررسی نامه ارجاعی

۲. ارائه گزارش نهایی طرح بررسی وضعیت سلامت زنان در ایران

رئوس نتایج و توصیه‌های قابل اجرا:

گزارش سیصد و هفتاد و هفتمین جلسه گروه قرائت شد و به تصویب رسید.

۱. خانم دکتر دستجردی، ریاست محترم گروه در ابتدای جلسه بیان کردند، آقای دکتر محقق، معاون محترم علمی طی نامه‌ای خطاب به گروه های علمی درخواست کردند در جهت ارتقاء ساختار و عملکرد فرهنگستان، یک تحلیل وضعیت (نقاط قوت و ضعف، تهدیدها و فرصتها) توسط گروه ها انجام شود. خانم دکتر دستجردی از اعضای محترم گروه درخواست کردند برای جلسه آینده نظرات خود را مطرح کنند.

۲. ارائه گزارش نهایی طرح بررسی وضعیت سلامت زنان در ایران

خانم دکتر احمدی در ادامه به ارائه بخش وضعیت سلامت، بیماری و مرگ زنان در گزارش پرداختند.

بر اساس گزارش های سازمان های بین المللی، شاخص های سلامت زنان ایران به طور متوسط یکی از بهترین های منطقه مدیترانه شرقی است.

سلامت زنان در ایران در دهه های اخیر بهبود چشمگیری یافته است و زنان عمر طولانی تری یافته و امید به زندگی آنها بیشتر از مردان است. اگرچه احتمالاً به دلیل عمر طولانی تر آنان، زنان سالمند زودتر و بیشتر مبتلا به بیماریهای مزمن و تجمع بیماریهای غیرکشنده مانند آرتروز، پوکی استخوان و افسردگی می شوند. آنان با ابتلای به این بیماریها و عمر طولانی، در سالخوردگی سالهای بیشتری را با ناتوانی تجربه می کنند.

افزایش امید به زندگی، کاهش مرگ مادران در اثر عوارض بارداری و زایمان و مرگ ناشی از بیماریهای عفونی، افزایش سالمندی جمعیت، شیوع بیماریهای غیر واگیر به عنوان علت مرگ از مهمترین رخدادهای سلامت زنان در کشور هستند. سیاستهای سلامت می بایست سایر ابعاد سلامت در طی دوره های زندگی زنان از جمله بیماریهای مزمن و غیرواگیر مثل قلبی عروقی، اسکلتی عضلانی و اختلالات روانی را نیز مد نظر قرار دهند و پیامدهای آنها مورد توجه جدی مسئولین سلامت کشور قرار گیرد.

سهم مرگ ناشی از بیماریها در زنان ایران تمامی سنین در سال ۱۹۹۰ و ۲۰۱۹

مقایسه مرگ ناشی از بیماریها برای تمامی سنین در زنان در سال ۱۹۹۹ با سال ۲۰۱۹ نشان می دهد که با کاهش مرگ ناشی از بیماریهای واگیر و همچنین مرگ ناشی از بلایا و جراحات، بیماریهای غیرواگیر رشد چشمگیری داشته است. به طوریکه نسبت مرگ از کل مرگهای ناشی از بیماریهای ایسکمیک قلبی از ۲۳،۸۷٪ به ۲۶،۶۹٪ و برای سکتة مغزی از ۱۱،۰۱٪ به ۱۲،۱۵٪ افزایش یافته است.

این نسبت برای بیماری دیابت از ۱،۷۸٪ به ۴،۷۵٪ و برای آلزایمر ۱،۷۹٪ به ۴،۲۱٪ نیز روندی افزایشی داشته است. در مورد سرطان پستان این تغییر از نسبت ۱،۴۷٪ به ۲،۸۲٪ افزایش یافته که این افزایش می تواند تاثیر افزایش ثبت مرگ ناشی از بهبود سیستم ثبت سرطان باشد.

طبق نتایج مطالعه در سال ۱۳۹۸ (۲۰۱۹) ۵ رتبه اول مرگ در زنان مربوط به دسته بیماریهای قلبی عروقی، سرطان ها، دیابت و اختلالات مزمن کلیوی، اختلالات سیستم عصبی و بیماری های مزمن تنفسی بودند.

بیماریهای دیابت، اختلالات سیستم عصبی و مزمن تنفسی روند رو به افزایش و نگران کننده ای دارند. دیابت از مرتبه ۶ در

سال ۱۹۹۹ به رتبه ۳ در ۲۰۱۹ در زنان با شدت قابل ملاحظه ای تغییر یافته است. مرگ مادران و نوزادان از موارد موفق کاهش مرگ است و از رتبه ۲ به رتبه ۱۰ تنزل یافته است. کنترل بیماریهای واگیردار نیز از موفقیت های چشمگیر نظام سلامت ایران بوده و از رتبه ۴ به ۹ تنزل یافته است

تغییرات در میزان ابتلا، مرگ ناشی از بیماریهای مختلف نشان می دهد بهبود برنامه های پیشگیری و درمان در کاهش ابتلا و مرگ بیماریهای واگیردار، حوادث جاده ای ، مرگ نوزادان و مادران مؤثر بوده است. با کاهش میزان مرگ ناشی از ابتلا به این بیماریها، سهم مرگ بیماریهای غیرواگیر افزایش یافته است.

رتبه بندی عوامل خطر بیماریها بر اساس میزان مرگ برای زنان ایران نشان می دهد که در سال ۲۰۱۹ بالا بودن فشارخون سیستمی ، بالا بودن قند خون ناشتا ، شاخص بالای توده بدنی به ترتیب ۳ بیماری عامل اول خطر مرگ بودند.

مقایسه بار بیماری ها سال ۲۰۱۹ با ۱۹۹۹ نشان داد که در سال ۲۰۱۹ بالاترین بار بیماری ها در زنان ایران به بیماریهای قلبی-عروقی، اختلالات روانی، اختلالات عضلانی اسکلتی، سرطان ها و اختلالات سیستم عصبی اختصاص دارد. در واقع بالاترین بار بیماری های زنان مربوط به بیماریهای غیرواگیر است.

رتبه بندی عوامل خطر بیماریها بر اساس میزان بار بیماری برای زنان ایران نشان می دهد که در سال ۲۰۱۹ بالا بودن شاخص توده بدنی ، فشارخون سیستمی ، و قند خون ناشتا به ترتیب مهمترین ۳ عامل خطر بار بیماری ها در زنان بودند.

قند خون ناشتای بالا از رتبه ۷ در سال ۱۹۹۹ به رتبه ۳ در سال ۲۰۱۹ افزایش یافته است. این روند در زنان بسیار نگران کننده است و در کنار بالا بودن شاخص توده بدنی و چاقی نشاندهنده شیوع سبک زندگی ناسالم در زنان طی دو دهه اخیر است

رتبه بندی بیماریها براساس میزان YLDS برای زنان سال ۲۰۱۹ نشان داد که در سال ۲۰۱۹ بالاترین بار بیماری ها در زنان ایران به اختلالات روانی، اختلالات عضلانی اسکلتی، و اختلالات سیستم عصبی اختصاص دارد. در واقع بالاترین میزان YLDS زنان مربوط به بیماریهای غیرواگیر است.

رتبه بندی عوامل خطر بیماریها بر اساس میزان YLDS برای زنان ایران نشان می دهد که در سال ۲۰۱۹ بالا بودن بالا بودن شاخص بالای توده بدنی ، قند خون ناشتا ، و سوء تغذیه مادر و کودک و خشونت همسر به ترتیب مهمترین ۴ عامل خطر YLDS بودند.

اطلاعات نشان داد که توجه به بیماریهای غیرواگیر در زنان از اولویت و اهمیت خاصی برخوردار است و بیماریهای متابولیک از مهمترین عوامل خطر DALYs و YLDS محسوب می شوند و که حاکی از ضرورت سیاستگذاری و برنامه ریزی در اقدامات حفاظتی در برابر عوامل خطر ، پیشگیری و کنترل آنها می باشد.

گزارش مشروح طرح به همراه تمامی نمودار و جداول پیوست صورتجلسه است.

خانم دکتر دستجردی از خانم دکتر احمدی درخواست کردند که گزارش را به صورت خلاصه در دو صفحه حاوی اهم مطالب و اولویت های مرتبط با سلامت زنان تهیه نمایند که برای هیات رئیسه فرهنگستان ارسال شود.

خانم دکتر احمدی پیشنهاد کردند می توان برای طرح در شورای آینده نگاری نیز خلاصه گزارش ارسال شود.

خانم محتشمی پیشنهاد کردند، می توان این خلاصه را گزارش برای کمیسیون بهداشت و درمان مجلس ارسال کرد.

خانم دکتر نخعی متذکر شدند که آمار و ارقام بعد از مساله کووید ۱۹ دچار تغییرات جدی خواهد شد.

نحوه پیگیری توصیه ها:

مقرر شد در جلسه آینده در خصوص نامه ساختار فرهنگستان بحث و بررسی انجام شود.

مقرر شد مجریان محترم طرح برای جلسه آینده گزارش پیشرفت ارائه نمایند.

تاریخ و موضوع جلسه بعدی:

۱. چهارشنبه ۱۴۰۰/۰۸/۰۵ -

- بررسی نامه ارجاعی
- ادامه گزارش طرح بررسی وضعیت سلامت زنان در ایران
- ارائه گزارش پیشرفت طرحها توسط مجریان

تهیه کننده: مینا شیخ الاسلام زاده

نظارت: دکتر نرگس تبریزی

دکتر مرضیه وحید دستجردی
عضو پیوسته و ریاست گروه سلامت زنان